

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Методологія та організація наукових досліджень

ЗАВДАННЯ
для комплексної контрольної роботи
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальностей:

011 Науки про освіту, 051 економіка, 056 Міжнародні економічні відносини,
071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування,
073 Менеджмент, 074 Публічне управління та адміністрування, 075 Маркетинг,
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 122 Комп'ютерні науки та
інформаційні технології, 242 Туризм

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою комп'ютерних систем і технологій
протокол №7 від 07.04.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Метою проведення комплексних контрольних робіт (ККР) є заміри залишкових знань здобувачів

Проведення ККР необхідне в наступних випадках:

- а) проведення самоаналізу ВНЗ (в т.ч. акредитаційного);
- б) проведення самоаналізу спеціальності (в т.ч. акредитаційного);
- в) проведення акредитаційної експертизи;
- г) формування акредитаційної справи.

ККР є обов'язковим елементом комплексу матеріалів навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, яке входить до складу освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії по спеціальності 051 економіка, 056 Міжнародні економічні відносини, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 074 Публічне управління та адміністрування, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології, 242 Туризм, 011 Науки про освіту.

ККР є способом діагностики якості вищої освіти.

До виконання ККР залучаються всі здобувачі спеціальностей: 051 економіка, 056 Міжнародні економічні відносини, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 074 Публічне управління та адміністрування, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології, 242 Туризм, 011 Науки про освіту всіх форм навчання, після завершення ними вивчення даної дисципліни. У цих заходах мають прийняти участь не менше 90% спискового складу здобувачів, які перевіряються.

ККР з навчальної дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" розробляється у відповідності до програми навчальної дисципліни.

Пакет ККР з навчальної дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" включає мінімум 30 варіантів.

Кожен варіант складається з 3-х завдань: тестового та 2-х практичних завдань для контролю теоретичних знань і практичних навичок здобувача.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за виконання всіх завдань комплексної контрольної роботи, - 100.

Розподіл балів за виконання кожного завдання ККР наведено у розділі 3.

Тривалість виконання ККР з навчальної дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" - 90- хвилин.

Пакети ККР розроблено кафедрою комп'ютерних систем і технологій.

До складу пакетів ККР входить:

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Анотація до комплексної контрольної роботи.
3. Комплексна контрольна робота з дисципліни.
4. Критерії оцінювання виконання завдань комплексної контрольної роботи.
5. Рецензія на комплексну контрольну роботу.

6. Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

Наслідки (результати) виконання ККР з навчальної дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" є предметом ретельного аналізу кафедрою комп'ютерних систем і технологій з метою виявлення недоліків у підготовці здобувачів і розробки заходів по їх усуненню.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

2.1. Зразок ККР

1. Тестові завдання

Варіант х

Серед тестових питань є закриті і відкриті.

Деякі закриті питання мають по кілька правильних відповідей.

1. Відкрите питання

Доповніть список основних цільових показників прикладного проекту:

- 1) тема
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

2. Які з наведених нижче цілей наукового огляду сформульовані не правильно?

- а) Мета даного огляду - виявлення типових елементів іміджевих корпоративних видань.
- б) Мета даного огляду - розробка комп'ютерної системи підтримки прийняття рішень з оформлення іміджевих видань.
- в) Мета даного огляду - опис критеріїв оцінки якості електронних навчальних курсів, запропонованих в роботі Іванова І.І.
- г) всі цілі сформульовані правильно

3. До обов'язкових елементів наукової статті, затвердженим постановою ВАК України, не відноситься:

- а) постановка проблеми наукового дослідження
- б) формулювання мети
- в) формулювання гіпотези
- г) висновки

4. Відкрите питання

Допишіть нижченаведену формулювання основного принципу системного підходу.

Будь-який об'єкт слід розглядати в трьох аспектах:

- 1) як щось ціле
- 2) як ...
- 3) як ...

5. Модель, що описує тільки входи і виходи системи, називається:

- а) модель складу системи

- б) модель "чорного ящика"
- в) модель структури системи
- г) модель "білого ящика"

6. Заключним етапом морфологічного аналізу є:

- а) формування можливих значень параметрів системи
- б) складання можливих варіантів системи шляхом поєднання різних значень її параметрів
- в) формування переліку параметрів системи

7. Який сенс коефіцієнтів V_r в критерії сумарною ефективності альтернатив $K_i = Y_{ir} * V_r$?

- а) важливість r -го критерію
- б) оцінка альтернативи по r -того критерію
- в) інтегральна оцінка r -ої альтернативи

8. У процесі морфологічного аналізу отримана наступна інформація: досліджувана система характеризується 2-ма параметрами; перелік можливих значень 1-го параметра включає 2 варіанти, перелік можливих значень 2-го параметра включає 3 варіанти. Скільки існує можливих варіантів системи?

- а) 1 б) 2 в) 3 г) 4 д) 5 е) 6 ж) 7 з) 8 к) 9 л) 10

9. Дано оцінки альтернатив за трьома критеріями. Визначте найкращу альтернативу методом головного критерію при тому, що другорядні критерії перетворюються в обмеження " ≥ 2 ".

	Критерій 1 $v_1=0,3$	Критерій 2 $v_2=0,5$	Критерій 3 $v_3=0,2$
Альтернатива 1	2	4	3
Альтернатива 2	5	3	4
Альтернатива 3	2	2	5

Варіанти відповіді:

- а) альтернатива 1
- б) альтернатива 2
- в) альтернатива 3

10. Відкрите питання

Дана матриця попарних порівнянь трьох альтернатив за деяким критерієм. Визначте вектор пріоритетів альтернатив.

1	1	1
1	1	1
1	1	1

11. Відкрите питання

Дана матриця рангів. Визначте підсумкові рангові оцінки об'єктів, що відображають думку групи експертів.

	Експерт 1	Експерт 2	Експерт 3	Експерт 4	Експерт 5
Об'єкт 1	1	2	3	2	1
Об'єкт 2	2	1	2	1	2
Об'єкт 3	3	3	1	3	3

12. Які з наведених нижче формулювань прикладної проблеми наукового дослідження вірні?

- а) Прикладна проблема: багато студентів скачують реферати з Інтернету.
- б) Прикладна проблема: відсутність методики вибору персоналізованого дизайну дитячої книги, відповідного особистісних характеристик дитини.
- в) Прикладна проблема: розробка сайту ріелторської компанії.

2А. Завдання на тему "Визначення".

З'ясуйте, чи правильно складені нижченаведені визначення. Якщо ні, то які правила вони порушують.

- 1.1. Видавництво – це підприємство, установа або організація, яка займається підготовкою та випуском у світ видавничої продукції.
- 1.2. Видавнича організація – це підприємство, установа або організація, яка займається підготовкою та випуском у світ видавничої продукції.
- 1.3. Інформаційна система управління видавничим підприємством – це засіб управління видавничим підприємством.
- 1.4. Офсетний друк – найпоширеніший спосіб друку в одну фарбу, в декілька фарб та в повний колір.
- 1.5. Ефективність операцій – це предмет вивчення теорії ефективності. Теорія ефективності – це спеціальний науковий напрямок, який вивчає ефективність операцій.
- 1.6. Показник обсягу випуску – це характеристика результатів функціонування підприємства.

2Б. Практичне Завдання на тему "Істотні ознаки".

З'ясуйте, які з перелічених нижче ознак утворюють зміст відповідних понять, а які – ні. Для цього перевірте ознаки на їхню необхідність та достатність.

- 2.1. Поліграфія – це:
  - а) галузь промисловості;
  - б) галузь промисловості, яка переживає бурхливий розвиток.
- 2.2. Видання – це:
  - а) твір (документ), виготовлений засобами друкування;
  - б) твір (документ), призначений для розповсюдження;
  - в) твір (документ), що пройшов редакційно-видавниче опрацювання та містить інформацію, призначену для розповсюдження.
- 2.3. Книга – це:
  - а) книжкове видання;
  - б) блок скріплених у корінці аркушів друкованого матеріалу будь-якого формату в обкладинці чи оправі.
- 2.4. Книжкове видання – це:
  - а) видання, призначене для тривалого користування;
  - б) видання об'ємом більше 48 сторінок;
  - в) видання у вигляді блока скріплених у корінці аркушів друкованого матеріалу будь-якого формату в обкладинці чи оправі.
- 2.5. Брошура – це:
  - а) неперіодичне видання;
  - б) видання малого об'єму.

2.6. Електронне видання – це документ, який:

- а) містить інформацію, представлену у формі електронних даних,
- б) пройшов редакційно-видавниче опрацювання,
- в) призначений для поширення в незмінному вигляді.

2.7. Ефективність операції – це високий ступінь досягнення мети операції.

2.8. Квадрат – це чотирикутник, який має:

- а) рівні взаємно перпендикулярні діагоналі;
- б) певну площу;
- в) рівні сторони та прямі кути.

3. Практичне завдання. Для отриманої із завданням наукової статті:

А). Виявити структурні елементи наукової статті, як ключові елементи наукового дослідження:

1. Проблема предметної області.
2. Наукова проблема.
3. Об'єкт наукового дослідження.
4. Предмет наукового дослідження.
5. Мета наукового дослідження.
6. Гіпотеза.
7. Наукові факти, на основі яких сформульована гіпотеза.
8. Використані методи наукового дослідження.
9. Отримані висновки.
10. Нові поняття.
11. Науковий результат.

Б). Скласти текст анотації проаналізованої статті.

В). Сформувати параметри бібліографії за темою варіанту дослідження статті (див. табл.ККР1).

Таблиця ККР1

Приклад параметрів бібліографії

<i>Параметри бібліографії</i>	<i>Значення параметрів</i>
тема дослідження	
суміжні теми	
ключові слова	
мови публікацій	
період публікацій	

2.2. Перелік завдань, які включено до складу ККР

1. Тести
2. Практичне завдання по роботі з поняттями
3. Практичне завдання по роботі з науковими категоріями та науковими публікаціями

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Виконання кожного завдання комплексної контрольної роботи оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань комплексної контрольної роботи наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за завданнями для комплексних контрольних робіт

Завдання ККР (у кожному варіанті)	Комплексна контрольна робота			Сума балів
	ЗККР1	ЗККР2	ЗККР3	
Максимальна кількість балів	40	30	30	100

ЗККР – завдання для комплексної контрольної роботи.

Критерії оцінки виконання завдань ККР:

При цьому, якщо при виконанні будь-якого ЗККР допущена незначні помилки, але вірний хід роботи, то максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 1-2 бали, при наявності значних помилок, або виконання тільки частини певного ЗККР максимальна оцінка за таке ЗККР зменшується на 5-10

балів. У разі якщо завдання не вирішена здобувач отримує за нього 0 балів.

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей зрізу залишкових знань здобувачів та іншої академічної документації.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна:

1. Пушкарь А.И., Потрашкова Л.В. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности. Учебное пособие. – Харьков: Изд. ИНЖЕК, 2009. – 289 с. (Русск. яз.)

2. Ашеро́в А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций: Учебное пособие. – Харьков: Изд. УИПА, 2002. – 136 с.

3. Рузавин Г.И. Методология научного исследования: Уч. пособие для ВУЗов. – М.: Юнити-ДАНА, 2005. - 287 с.

4. Морозов В Культура письменной научной речи. М.: Икар, 2008. — 268 с. — ISBN 978-5-7974-0144-5.

5. Файерабенд П. Избранные труды по методологии науки. – М.: Прогресс, 1986. – 544 с.

6. Семенюк Е.П., Мельник В.П. Філософія сучасної науки і техніки. - Л. Світ. 2006.

7. Кизим Н. А. Нейронные сети: теория и практика применения . - Neural networks: Theory and Application Practices. - X. : ИНЖЭК, 2006. – 234 с.

8. Клебанова Т.С., Кизим М.О., Черняк О.І., Раєвнева О.В. Математичні методи і моделі ринкової економіки : навч. посіб. для вищих навч. закл. - X. : ИНЖЕК, 2010. – 454 с.

4.2. Додаткова:

9. Пригожин Илья "Философия нестабильности" // Вопросы философии N 6, стр. 46-57 (1991)

10. Наринян А.Р. Основы научных исследований [Текст] : учеб. пособие / А. Р. Наринян, В. А. Поздеев ; Европейский ун-т. - К. : Издательство Европейского ун-та, 2002. - 109 с.: рис. - Библиогр.: с. 108-109.

11. Бертран Рассел Человеческое познание, его сфера и границы/ - Ника-Центр, Институт общегуманитарных исследований М.: 2001,- 150с.

12. Требования к рецензируемым журналам, разработанные издательством "Эльзевир" (Elsevier) в соответствии с международными этическими правилами научных публикаций. - ООО "РИД ЭЛСИВЕР" (версия февраль, 2010).

13. Білецький І.П., Кузь О.М., Чешко В.Ф. Філософія науки. -ХНЕУ, 2005

14. Чешко В.Ф. Стабильная адаптивная стратегия Homo sapiens.

Биополитические альтернативы. Проблема бога. - Инжек, 2012

15. Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т.С., Черняк О.І. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство = Modelling of economic security: state, region, enterprise - X. : ІНЖЕК, 2006. – 239 с.

4.3. Інформаційні ресурси:

10. Касьяненко В. О. Моделювання та прогнозування економічних процесів [Електронний ресурс] / В. О. Касьяненко. – Режим доступу : <http://sumdu.telesweet.net/doc/lections/Modelyuvannya-ta-prognozuvannya-ekonomichnih-protsesiv/index.html>.

11. О признаках научной новизны экономических диссертаций [Електронний ресурс] / Белоусов В. И. – Режим доступу: <http://www.kapital-rus.ru/index.php/articles/article/176696>

12. / Импакт фактор [Електронний ресурс] / Материал из Википедии – Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Импакт-фактор>

13. Элли Кристалл Вселенная как голограмма [Електронний ресурс] / – Режим доступу: <http://www.crystalinks.com/holographic.html>

14. Переосмыслення економіки як науки [Електронний ресурс] / – Режим доступу: www.kmbs.kiev.ua/studio

15. Экономика и управление на предприятиях: научно-образовательный портал. [Електронний ресурс] /– Режим доступу : www.eur.ru.